

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4622200264
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4622200264.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej - Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. C., nar. XX. XX. XXXX a T. C., nar. XX. XX. XXXX, obe bytom u matky, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, deti rodičov matky: J. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom P. XXX/X, I., právne zast.: Zuzana Valaská, advokátka so sídlom Škultétyho 6, Topoľčany, IČO: 42 208 602, a otca: A. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. XXX, J., právne zast.: Mgr. Peter Rybánsky, advokát so sídlom Farská 46, Nitra, IČO: 44 036 213, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany zo dňa 9. júna 2022, č. k. 10P/20/2022-99, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého A. C., nar. XX. XX. XXXX v sume 80 eur mesačne a na maloletého T. C., nar. XX. XX. XXXX v sume 80 eur mesačne, ktoré bude povinný platiť vždy do 15-eho dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od vykonateľnosti uznesenia až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod spisovou značkou 10P/20/2022. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 2 ods. 1 CMP, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1 CSP, § 360 ods. 1, 2, § 361, § 366 CMP, § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine. Uviedol, že dorúčením návrhu matky na úpravu rodičovských práv a povinností k mal. deťom C.: A., nar. XX. XX. XXXX a T., nar. XX. XX. XXXX, bolo na súde prvej inštancie dňa 07. 02. 2022, začaté konanie, ktoré je vedené pod spisovou značkou 10P/20/2022. Návrhom sa matka domáhala zmeny rozsudku OS Topoľčany č. k. 9P/207/2017-249 zo dňa 20. 12. 2018, v časti zverenia, úpravy styku a výživného tak, že žiadala zveriť maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti, upraviť styk otca s maloletými a určiť výživné v sume 200 eur mesačne na každé dieťa s účinnosťou od 01. 02. 2022. Návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 31. 05. 2022 sa matka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd do právoplatného skončenia konania vo veci samej sp. zn. 10P/20/2022 uloží otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. A. a mal. T., sumou 160 eur mesačne na každé dieťa vždy do 15-eho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Návrh odôvodnila tým, že mal. T. a A. boli rozsudkom OS Topoľčany č. k. 9P/207/2017-249 zo dňa 20. 12. 2018 zverení do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Matka napadla formu zverenia mal. detí svojim podaním zo dňa 04. 02. 2022, ktorým sa domáha zmeny uvedeného rozsudku s tým, že žiada, aby súd zveril obe mal. deti do jej výlučnej starostlivosti. Svoj návrh v prvom rade opiera o pranie mal. detí /opätovne potvrdené pred kurátorom, psychologičkou Mgr. N., súdom samotným na pojednávaní dňa 24. 03. 2022/ ako aj o tú skutočnosť, že SOS upravená napadnutým rozsudkom sa minimálne od začiatku roku 2022 nerealizuje, nakoľko obe mal. deti žijú natrvalo u nej. Pokiaľ sa jedná o výlučnú starostlivosť matky, túto potvrdili svojou výpoveďou dňa 24. 03. 2022 deti samotné, kedy konštatujú, že u otca neboli 2 mesiace. S prihliadnutím na uvedené je automaticky mama tá, ktorá znáša všetky výdavky spojené s výživou a

výchovou oboch detí. S ohľadom na reálnu starostlivosť matky o deti ako i na fakt, že otec na ich výživu žiadnym spôsobom neprispieva a to napriek tomu, že je to jeho zákonná povinnosť, je ďalšie pokrytie potrieb maloletých detí pre matku neúnosné bez adekvátneho určenia výživného, ktoré aspoň z časti pokryje náklady matky na výchovu detí. Vychádzajúc z uvedeného je namieste, aby sa podieľal na nákladoch maloletých detí o to viac, že mal. T. bol v roku 2022 u otca len jeden víkend a mal. A. k nemu chodí len raz za dva týždne v čase od piatku do soboty. Matka je t. č. na materskej dovolenke s mal. E. D. a jej príjem pozostáva z rodičovského príspevku vo výške 383,80 eura, pričom poberá aj rodinne prídavky na všetky tri deti. Otec je živnostníkom, jeho predmetom podnikania sú dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov. O výške jeho mesačného príjmu sa vyjadril pred kuratelou. Inú vyživovaciu povinnosť ako k dvojičkám nemá. Výdavky mamy na jedno mal. dieťa matka uviedla nasledovne: výdavky na stravu cca 150 eur, ošatenie a obuv cca 80 eur, sporenie 25 eur, poistenie 21,50 eura, poplatok za hádzanú 5 eur, hygiena, lieky školské potreby a pod 25 eur. Keďže výdavky na dieťa je potrebné vynásobiť dvomi, je zrejme, že v súčasnosti matka celý svoj príjem investuje do mal. synov, pričom vo zvyšku nákladov jej finančne vypomáha partner a rodina, čo nie je únosný stav. Okrem uvedeného je vhodné brať zreteľ aj na mimoriadne, avšak nevyhnutné výdavky súvisiace s výletmi detí - napr. výlet zo ZŠ 2 x 20 eur, ďalej výlet chlapcov k MDD do W. do F. N. - sprostredkovaný zamestnávateľom matky, kde im matka poskytla vreckové min. vo výške 30 eur, výdavky na zubára a pod. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s návrhom matky a s celým spisovým materiálom zistil, že konanie vo veci samej zatiaľ nie je skončené. Uznesením č. k. 10P/20/2022 zo dňa 30. 05. 2022, súd ustanovil N.. O. D. za znalca, ktorému bude doručovaný spis na vypracovanie znaleckého posudku. Pomery mal. detí C. sú aktuálne upravené rozsudkom č. k. 9P/207/2917-249 zo dňa 20. 12. 2018 a to tak, že maloleté deti sú zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, pričom počas trvania striedavej osobnej starostlivosti sa styk rodičov s maloletými deťmi neupravil a výživné na maloleté deti sa počas trvania striedavej osobnej starostlivosti neurčilo. Zo správy Daňového úradu Nitra, pobočka Topoľčany, doručenej súdu dňa 09. 03. 2022 vyplýva, že otec mal podľa daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2020 príjmy so živnosti 6150 eur, výdavky 4278,32 eura, základ dane 1871,68 eura, čistý príjem 1871, 68 eura. Daňové priznanie za rok 2021 ku dňu doručenia správy nebolo podané. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany zo dňa 22. 03. 2022 vyplýva, že otec uviedol, že má mesačný príjem cca 500 eur. Vzhľadom na to, že konanie vo veci samej nie je doposiaľ právoplatne skončené a v súčasnosti nie je možné určiť dobu, po ktorú bude ešte prebiehať a otec sa na výžive svojich maloletých detí nepodieľa, súd dospel k záveru, že návrh matky je dôvodný, že sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu matky, a preto uložil otcovi povinnosť, aby na maloleté deti platil výživné v nevyhnutnej miere, za ktorú súd považoval sumu 80 eur mesačne na každé z maloletých detí, ktorú je otec s prihliadnutím na jeho príjem schopný platiť s tým, že ho bude povinný platiť až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Určená suma nevyhnutného výživného zároveň podľa názoru súdu je postačujúca na pokrytie nevyhnutných nákladov na výživu maloletých detí, teda predovšetkým stravy, až do doby, pokiaľ nebude o výživnom rozhodnuté rozsudkom vo veci samej. Na základe nateraz zisteného skutkového stavu preto súd mal osvedčenú bezodkladnú potrebu upraviť pomery maloletých detí, spočívajúcu v ohrození uspokojovania základných životných potrieb maloletých detí. Súd preto návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia ako dôvodnému vyhovel v rozsahu uvedenom vo výroku rozhodnutia. Záverom súd prvej inštancie poznamenal, že všetky relevantné skutočnosti týkajúce sa starostlivosti o maloleté deti bude skúmať v konaní vo veci samej (o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom), v ktorom bude dostatok priestoru na vykonanie náležitého dokazovania za účelom stanovenia úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, ktorá bude v najlepšom záujme maloletých detí.

2. Rozhodnutie súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním otec, udávajúc, že návrh matky je nutné označiť ako absolútne nedôvodný a nijako nepreukázaný, keď nemôže požívať právnu ochranu konanie matky, ktorá v reakcii na podanie návrhu otca na vyporiadanie BSM po rozvoze, svojim odvetným konaním aktívne ovplyvňuje dovedy riadne fungujúcu striedavú starostlivosť ovplyvňujú mal. deti, aby nechodili k otcovi, snažiac sa tým presvedčiť súd o jej nefungovaní a snahe dosiahnuť platenie výživného od otca, zrejme a s úmyslom zabezpečiť si budúce splácanie úveru, ktorým pravdepodobne matka plánuje financovať svoju očakávanú povinnosť v rámci vyporiadania BSM. Matka v podanom návrhu prezentuje umelo vyvolaný stav, ktorý navyše výrazne hyperbolizuje v snahe o navodenie dojmu akútnosti potreby nariadenia neodkladného opatrenia. Matka navyše v podanom návrhu zamlčuje podstatné informácie, a to najmä ten fakt, že otec sa v primeranej miere snaží finančne kompenzovať aktuálnu nevyváženú starostlivosť. Faktom je, že matka podala návrh na nariadenie neodkladného

opatrenia bez toho, aby ho čo i len raz požiadala o platenie výživného. V tomto prípade však nemožno priznať súdnu ochranu záujmom matky, ktoré schováva za ňou umelo vytvorenú situáciu. K výške sumy výživného uviedol, že túto matka nijako nezdôvodnila/nepreukázala. Ak by aj čisto v teoretickej rovine mal pripustiť existenciu dôvodov na nariadenie neodkladného opatrenia (ktoré však objektívne nie sú dané), vzhľadom k tomu, že matka nijako nepreukázala náklady spojené so (simulovanou) starostlivosťou, nie je podľa jeho názoru možné rozhodnúť o inej výške výživného, ako v zmysle ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Využívanie inštitútu neodkladného opatrenia simulujúc pritom splnenie podmienok na jeho nariadenie je neprijateľné a nikdy nemôže požívať právnu ochranu. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia ako zjavne nedôvodný zamietne.

3. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že s podaným odvolaním otca nesúhlasí, v odvolaní absentuje zákonný dôvod, o ktorý ho opiera. Uviedla, že sa ohradzuje voči prešpekulovaným fabuláciám otca, aké pohnútky ju viedli k podaniu návrhu na zmenu zverenia ako i návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Poukázala na to, že samotné deti na ňu naliehali a preto podala návrh na zmenu ich zverenia. Tvrdenia otca, že spôsobila nevyváženú starostlivosť o deti nemajú žiadnu oporu v doposiaľ vykonanom dokazovaní. Zmena zverenia vychádza z prání maloletých detí. Deti daného veku nie je možné k niečomu v rozpore s ich želaním nútiť. Vykonaným dokazovaním sa opakovane potvrdilo, že u nej žijú od januára 2022 a teda ona je výlučne tá, ktorá znáša náklady na ich bežnú starostlivosť. Pritom je finančne nemožné z jej strany uspokojiť všetky potreby chlapcov v pubertálnom veku s postavami skoro dospelých mužov. Nakoľko otec od januára 2022 neprispel žiadnym výživným, bola nútená podať návrh na neodkladné opatrenie tak, aby boli potreby detí uspokojené bez ohrozenia ich záujmov a vývoja. Nie je povinnosťou jedného rodiča upovedomovať druhého rodiča, ktorý je dokonca v konaní zastúpený právnym zástupcom, na jeho zákonnú vyživovaciu povinnosť či ho vopred žiadať o jej splnenie. Pokiaľ otec tvrdí, že v primeranej miere sa snaží finančne kompenzovať aktuálnu nevyváženú starostlivosť, z uvedeného nie je jasné o aké výdavky na maloleté deti by malo ísť, o to viac, že sám žiadne doklady nepredložil. Uviedla, že otec vie a nikdy nepoprel skutočnosť, že deti sú v jej výlučnej starostlivosti. Otec ako i súd z vlastnej činnosti má predstavu o tom, aké sú náklady na stravu, hygienu či bežné ošatenie maloletých detí a preto považuje požiadavku na preukazovanie nákupov stravy za bezpredmetnú. Má za to, že nariadené neodkladné opatrenie bolo v súlade so zákonnými predpokladmi prípustné a opodstatnené na dosiahnutie účelu, ktorým je kontinuálne a bezproblémové zabezpečenie výživy maloletých detí, pričom súčasne nedošlo, s prihliadnutím k určenej výške tohto výživného, k zbytočnému či dokonca nezvratnému zásahu do práv ktoréhokoľvek účastníka konania. Navrhla napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci ako i vec správne právne posúdil a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

9. Účelom neodkladného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevylučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o neodkladnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak než v konaní o neodkladnom opatrení. Všeobecný súd neodkladným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania neodkladného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je opísanie rozhodujúcich skutočností

odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana (§ 326 ods. 1 CSP). Samotná lehota na rozhodnutie indikuje, že súd nerozhoduje na základe štandardného dokazovania, ale vychádza z osvedčenia práv účastníkov a z osvedčenia porušenia týchto práv. Zákonnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania.

10. V preskúmvanej veci odvolací súd zistil, že matka doručila súdu prvej inštancie dňa 07. 02. 2022 návrh vo veci samej, ktorým sa domáhala zmeny rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 20. 12. 2018 č. k. 9P/207/2017-249 tak, že maloleté deti budú namiesto rozhodnutím súdu nariadenej striedavej starostlivosti zverené do jej osobnej starostlivosti. V priebehu konania, dňa 31. 05. 2022 doručila súdu prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala uložiť otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých synov, a to na každého z nich výživným vo výške 160 eur mesačne, s odôvodnením, že maloletí synovia sa od januára 2022 nachádzajú v jej výlučnej starostlivosti, pričom otec si zákonnú vyživovaciu povinnosť k synom neplní a v jej možnostiach nie je pokryť všetky odôvodnené potreby maloletých detí.

11. Odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie mal za to, že požiadavka matky na nariadenie neodkladného opatrenia o určení povinnosti otca platiť výživné na maloleté deti je dôvodná. Z obsahu spisu mal odvolací súd osvedčené, že maloletí synovia sa nachádzajú (od januára 2022) vo výlučnej starostlivosti matky, pričom otec si zákonnú vyživovaciu povinnosť voči synom neplní, čo ani sám nevyvrátil v ním podanom odvolaní. Pokiaľ otec v podanom odvolaní uviedol, že sa v primeranej miere snaží finančne kompenzovať aktuálnu nevyváženú starostlivosť, toto jeho tvrdenie nemá žiadny vplyv na správne prijaté závery súdu prvej inštancie, keď z neho ani pre odvolací súd nie je zrejmé, čo má uvedeným na mysli, keď súčasne nepoprel tvrdenia matky, že na výživu maloletých synov neprispieva. Tvrdenia otca, že matka takýmto spôsobom (podaním návrhu) reagovala na začatie konania na vyporiadanie BSM iniciovaného ním sú úplne bezpredmetné a bez akéhokoľvek vplyvu na posúdenie dôvodnosti jej podania, keď nesporným faktom zostáva, že deti sú vo faktickej starostlivosti matky, ktorá je aktuálne na materskej dovolenke ako i to, že otec na ich výživu neprispieva. Tieto zásadné okolnosti odôvodňujú prijatie takých záverov, že je namieste dočasne formou neodkladného opatrenia upraviť pomery účastníkov konania tak ako matka žiadala, keď súd prvej inštancie súčasne správne vyhodnotil nevyhnutnú mieru výšky výživného na každé dieťa 80 eur mesačne, vychádzajúc z otcom tvrdeného príjmu 500 eur mesačne. Argumentácia otca, že matka nepreukázala odôvodnené výdavky na maloleté deti nie je rovnako namieste, keď i bez pracovného preukazovania dokladov o výdavkoch je tak súdu ako i účastníkom konania zrejmé, že výživné vo výške 80 eur na každé zo synov vo veku 13 rokov, pokryje len časť nevyhnutných výdavkov na deti a tak predstavuje len nevyhnutnú mieru príspevku zo strany otca. V kontexte uvedeného je potrebné uviesť, že každý rodič bez ohľadu na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si vyživovaciu povinnosť aspoň v minimálnom rozsahu, pričom riadne plnenie si vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom nebolo osvedčené. V tomto ohľade nie je rovnako namieste argumentácia otca, že ho matka k plneniu nevyzvala, keď tak ako je už uvedené, plnenie si vyživovacej povinnosti je elementárnou povinnosťou rodiča, v súvislosti s realizáciou ktorej by požiadavka vyzvania vôbec nemala byť komunikovaná. Navyše je potrebné doplniť i to, že nie je dôvodné od matky spravodlivo požadovať, aby až do doby rozhodnutia súdu vo veci samej sama zabezpečovala výživu maloletých detí, pretože uvedené jej neumožňujú ani jej zárobkové pomery aktuálne len vo forme poberaného rodičovského príspevku a prídavkov na deti.

12. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 CSP napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil, zdôrazňujúc, že nie je v najlepšom záujme detí, aby im otec neuhrádzal aspoň časť výživného v minimálnej miere, na ktoré majú zákonný nárok.

13. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).